

Centráčik

Občasník pre žiakov Spojenej školy, zložka Základná škola

November 2016

**Spojená škola, ZŠ
Centrálňa 464
Svidník**

Milí čitatelia.

Tak ako po minulé roky aj tento rok sa znovu stretávame v školských laviciach a máme túžbu dokázať svetu, že niekam patríme. Túto možnosť nám poskytuje aj naša škola.

Zatiaľ sme mali možnosť rozvíjať sa v európskych jazykoch, podporiť fyzickú aktivitu v cezpoľnom behu, dozvedieť sa niečo zaujímavé o zdravej výžive, zúčastnili sme sa školskej olympiády v slovenskom jazyku, napĺňali sme myšlienku Čo dnes dokážeš v spolupráci s druhým, zajtra dokážeš sám, prostredníctvom projektu Záložka do knihy spája školy sme spolupracovali so ZŠ s VMJ S. Petfiho z Kamenína, spoznávali našu minulosť... Za taký krátky čas sme stihli veľmi veľa.

Dúfam, že budeme naďalej takí aktívni a budeme sa zapájať do rôznych súťaží a projektov, získavať dobré známky, okrem toho udržať si kamarátov alebo získať nových, robiť dobré meno svojej škole, samozrejme, s dávkou humoru. Veď humor je korením života.

Želám vám veľa príjemných chvíľ strávených v škole v tomto školskom roku.

Simona Siroková

Obsah

Slovo na úvod	2
Čo nás zaujalo.....	3 - 4
Viem, čím budem a prečo.....	5 - 6
95 rokov od smrti P.O. Hviezdoslava.....	7
Spoznávali sme minulosť regiónu	7
Prišla jeseň bohatá	8
Jeseň očami šiestakov.....	9
Európa oslávi Vianoce	10
Ako slávime Vianoce my.....	11
Čo vieme o krstných menách	12
Netradičné básnické formy	11
Zahviezdili	13

Čo nás zaujalo zo života školy

Otvorenie nového školského roka 2016/2017

V septembri sa už tradične otvárajú brány škôl, aby privítali žiakov i študentov, ktorí sa budú snažiť o to, aby v novom školskom roku načerpali nové vedomosti, zručnosti, kompetencie, aby získali nové skúsenosti nevyhnutné pre svoj budúci život.

Už tradične nový školský rok otvorila riaditeľka školy RNDr. Mária Makutová,

ktorá zaželala všetkým žiakom a zamestnancom školy úspešný školský rok 2016/2017 a veľa elánu do práce.

Zdravie závisí aj od toho, čo jeme

Žiaci našej Spojenej školy si Svetový deň zdravej výživy pripomínali celý týždeň, a to od 10. do 14. októbra rôznymi aktivitami.

Zo zeleniny, ovocia i plodov z lesa či záhrady zhotovovali zaujímavé výtvary a tieto výrobky z plodov zeme boli vystavené na hlavnej chodbe školy. Počas hodín výtvarnej výchovy žiaci vytvárali papierové ovocie a zeleninu a vyzdobili nimi informačný panel. Na hodinách slovenského jazyka hravou formou tvorili básničky, riešili tajničky a hádali hádanky o zdravom jedle.

Pre žiakov jednotlivých ročníkov I. a II. stupňa boli pripravené prezentácie,

amerané na propagáciu zdravého jedla a osvetu o zdravej výžive. Aj takouto formou si žiaci zopakovali dôležitosť zdravej výživy pre človeka a najmä v živote detí, pretože práve zdravá výživa dodáva dostatok síl a energie telu, ale tiež znamená výživu aj pre mozog.

Čítanie vždy rozjasní život

Do projektu Najzaujímavejšie podujatie školskej knižnice 2016 v rámci Medzinárodného dňa školských knižníc sa zapojili všetci žiaci našej školy 24. októbra rôznymi aktivitami, hrami, čítaním, dialógmi, komunikáciou, ale aj zábavným učením. Tento príťažlivý deň sa niesol v znamení: **Vzájomné učenie sa**

žiacov v dvojiciach alebo v malých skupinách. Dvojice či skupinky vytvárali nielen žiaci rovnakých ročníkov, ale aj žiaci z rôznych ročníkov, aby sa navzájom v učení obohacovali. Takýmto spôsobom vzájomného učenia sa a pomoci žiaci napĺňali myšlienku nášho podujatia, ktoré sme nazvali: **Čo dnes dokážeš v spolupráci s druhým, zajtra dokážeš sám.**

Ešte pred samotnými aktivitami si žiaci školy vypočuli rozhlasové okienko o vzniku Medzinárodného dňa školských

knižníc a ich význame. Tým sa odštartovalo čítanie rozprávok a príbehov na podporu vzťahu žiakov k čítaniu a podpora aktivity Čítame spolu, ktorú školám odporučilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Potom už nasledovali rôzne aktivity v jednotlivých ročníkoch, ktoré pokračovali aj v popoludňajších hodinách v rámci vzdelávacej činnosti ŠKD.

Do rozčítanej knihy patrí záložka

Naša Spojená škola sa aj v tomto školskom roku zapojila do projektu **Záložka do knihy spája školy**. Našou partnerskou školou sa stala ZŠ S. Petófiho s VJM - Kamenín. Ide i dedinku na dolnom Pohroní v okrese Nové Zámky a dozvedeli sme sa, že je to škola s vyučovacím jazykom maďarským.

V mesiaci október žiaci 2. - 9. ročníka a deti ŠKD vyrábali **záložky do knihy na tému Čítam, čítaš, čítame**. Žiaci vyrobili 212 záložiek. Všetky vložili do balíčka a poslali našim rovesníkom do Kamenína.

Do balíčka sme nezabudli vložiť aj Pamätnicu k 10.

výročiu založenia Spojenej školy a list, v ktorom sme ich oboznámili s prípravou a výmenou záložiek. Aj tento projekt určite prispeje k tomu, aby sme viac čítali a častejšie siahli po knihe v čase osobného voľna a pritom nezabudli, že do rozčítanej knihy patrí záložka.

Tokajík - minulosť a súčasnosť

Dňa 3. novembra 2016 sa v Spojenej škole konala prednáška **Tokajík – minulosť a prítomnosť, Program podpora a ochrana ľudských slobôd**, ktorú organizovala RRA Svidník. Medzi žiakov 5.-9. ročníka zavítal riaditeľ RRA Svidník Ing. Miron Mikita a historik PaedDr. Jozef Rodák. Žiaci si vypočuli pútavú prednášku týkajúcu sa 2. svetovej

vojny a jej tragický dosah v našom regióne. Prednáška bola doplnená autentickými zábermi z obdobia vojny. **Žiakov tiež zaujalo rozprávanie o dedinke Tokajík, ktorá bola vypálená 19.11.1944, pretože sa zapojila do protifaštického odboja**. V rámci projektu pre každého žiaka bolo pripravené malé občerstvenie.

Viem, čím budem a prečo

Viem čím budem a prečo? Ľahká otázka, no ťažšia odpoveď. Mnoho ľudí má veľké sny, no nezrealizuje ich alebo sa len nesnaží ich realizovať. Sny a predstavy mám aj ja.

V prvom rade chcem byť dobrým človekom. Čo si predstavím pod pojmom dobrý človek? Tak mal by mať kladné vlastnosti, ako sú priateľskosť, dobromyseľnosť, citlivosť a mnoho iných, ktorými by dokázal presvedčiť ľudí o svojej dobrosrdečnosti. Nehovorím, že existuje niekto, kto je úplne bezchybný, samozrejme, každý z nás má aj záporné vlastnosti. Každý robí chyby, z ktorých sa môže poučiť, ale treba potom hlavne vedieť odpúšťať. Pokiaľ sa vám v živote stalo niečo, čo vás veľmi zranilo, tak to bude potom problém pohnúť sa z miesta. Stále sa budete k tomu vracieť a premýšľať o tom. Načo sa trestať za to, čo sa stalo v minulosti? Tak preto sa snažte odpustiť, či už sebe alebo niekomu druhému, uvidíte, že sa vám bude žiť lepšie. Vždy začnite od

seba nie od druhých. Pokiaľ sa zmeníte vy, ľudia zmenia pohľad na vás, a k tomu postačí aj malý úsmev. Veď sebavedomých ľudí majú istotne radšej ako tých, ktorí sa nesnažia nič zrealizovať. Je dobré sa naučiť mať rád, lenže zas na druhej strane to nemôže prerásť do narcizmu. Moja mamka vždy hovorí: „Zlatá stredná cesta.“ Netreba nikým opovrhovať, ale netreba zabúdať aj na ostatných. Pokúste sa pomáhať ľuďom, buďte empatickí, pretože nikdy neviete, či niekedy aj vy nebudete potrebovať pomoc. V takom prípade je dobre mať rodinu, priateľov a známych, na ktorých sa môžete potom obrátiť. Lenže keď vy budete na ľudí zlí, tak oni budú aj na vás. Snažte sa čo najlepšie splniť si úlohy, a urobiť si veci tak, aby ste zo seba mali dobrý pocit.

Keď nám naša pani učiteľka zadala túto tému na napísanie úvahy, nevedela som o čom budem písať. Nevedela som, čím v budúcnosti budem, vlastne to neviem presne ani teraz. Ale isto viem, že sa budem snažiť byť dobrým človekom.

Simona Siroková

Budem...

Čím budem? Najčastejšie kladená otázka za poslednú dobu. Prečo? Preto lebo som už deviatačka.

Určite všetci, keď boli malí, mali svoje detské sny o tom, čím chcú byť. Niektorí chceli byť policajtom, iní zasa učiteľom a niektorí zasa chceli byť herci alebo speváci. No ja som vôbec nevedela, čím by som vlastne chcela byť. Áno, mala som svoje detské plány, napríklad ako byť učiteľkou, veterinárkou, návrhárou a milión ďalších povolání som menila zo dňa na deň. No to sa všetko pomaly rozplývalo.

Keď som nastúpila na druhý stupeň základnej školy, ešte stále som nevedela, čím chcem byť. Viac sa zamýšľať o výbere strednej školy som začala až vo 8. ročníku, kde už sa ma skoro všetci vypytovali: „Čím sa chceš živiť?“ alebo „Čo vlastne chceš robiť?“ No vždy som mala jednu a tú istú odpoveď. Neviem. A tak som pomaly začala rozmýšľať nad tým, čo by ma vlastne bavilo robiť.

Viem, že najviac by ma bavilo pomáhať ľuďom. Najlepšie nejaká práca v zdravotníctve. Napríklad lekárka alebo niečo v tomto odbore. Ale naopak, tiež ma veľmi láka nejaká práca s malými deťmi. No pri tejto úvahe som konečne pochopila, čím chcem vlastne byť. Práca lekára, záchranára alebo učiteľa je práca s ľuďmi a pre ľudí. Je to práca lákavá, krásna, ale hlavne zodpovedná. Nech si nakoniec vyberiem akékoľvek povolanie, jedno viem určite. Chcem byť v živote šťastná. A prečo šťastná? Pretože až teraz som pochopila, aké je to šťastie mať pri sebe rodinu, ktorá ma miluje, vždy podrží a najlepších priateľov, s ktorými môžem byť tým, kým som.

Pre mňa je najdôležitejšie to, že som pochopila, že „šťastný je iba ten, kto má priateľov a smie byť priateľom iných.“ Teraz viem, že si mám svoje povolanie vybrať tak, aby môj život stál za to žiť a nechýbali v ňom ľudia, ktorých nazývame priatelia.

Diana Jancurová

Čím by som chcela byť a prečo?

Už dlho rozmýšľam nad tým, čím by som chcela byť. Je to pre mňa trochu zložitá otázka. Je ťažké sa rozhodnúť, čo by som naozaj chcela v živote dosiahnuť. Som strašne vyberavá a nerozhodná. Nevieam, či si vyberiem správne, ale dúfam, že tá cesta bude pre mňa raz úspechom.

Keď som bola malá, veľmi som túžila stať sa baletkou. Tancovať v krásnej sukničke ma veľmi lákalo. Neskôr som sa stala aj milovníčkou hudby, a preto som sa chcela stať speváčkou. Mamina s ocinom si všimli, že mám talent, a tak ma prihlásili na základnú umeleckú školu. Mohla som si vybrať z rôznych nástrojov. Mamke sa páčil klavír, ale chcela, aby som si vybrala, po čom naozaj túžim ja. Husle! Áno, vybrala som si husle. Zapáčili sa mi hneď od samého začiatku. Strašne som si ich obľúbila. Hráam na ne už šiesty rok a veľmi ma to baví. Keď sa nemám s kým porozprávať, alebo je mi smutno, husličky sú ako mojím naozajstným verným kamarátom. Nenazlostia ma, ani ma neurazia žiadnymi škaredými slovami. Keďže som veľmi šikovná, môj pán učiteľ ma vybral za primášku v detskom folklórnom súbore Makovička. Napadlo ma, že aj huslistka by nebolo zlé povolanie.

Čím chcem byť?

Čím chcem byť? Toto je otázka, na ktorú chcem dostať veľa odpovedí. No odpoveď na ňu, aspoň v mojom prípade, je veľmi ťažká, pretože mám iba dvanásť rokov.

Keď som bola malá, chcela som byť ako moje vzory. U mňa to boli väčšinou speváčky a herečky. Páčilo sa mi, ako sú oblečené a ako ich každý obdivuje a obletuje. Chcela som, aby aj mňa mal niekto ako svoj vzor a ja by som bola známa. No čím som staršia, uvedomujem si, že hlavné je, aby ma moje zamestnanie bavilo. Nie je to na deň, dva, ale na dlhý čas. Nechcem sa ráno zobúdzat' s pocitom, že musím ísť do práce, siliť sa a čakať koniec pracovnej doby, ale chcem ráno vstať a tešiť sa na to, že idem robiť to, čo má skutočne naplňa.

Uvedomujem si, že je to vážna vec a dnes by som na otázku: Čím chcem byť? odpovedala

Vystupovať pred tisíckami ľudí, ktorí mi po úspešnom koncerte budú tliekať a ja si to budem užívať. Môj ocko stále hovorí, že pôjdem študovať medicínu a stanem sa lekárkou. Chce, aby som pomáhala ľuďom. V skutočnosti celkom rada pomáham druhým a je to aj hlavne veľmi prospešné a pekné. Zachrániť niekomu život a s dobrým pocitom ísť ďalej. Vykročiť do ďalšieho dňa a čakať, kto zase bude potrebovať moju pomoc. Musí to byť krásny pocit, musí to hriať pri srdiečku. Ale mňa to tak neláka. Operovať ľudí, pichať injekcie a tá krv... Brfff. Nechcem na to ani len pomyslieť. Asi sa toho skôr bojím. Mňa totiž baví skoro všetko. Keby sa to dalo, tak by som bola naraz všetkým. Baví ma aj kreslenie a zapájam sa do rôznych súťaží. Som taký prelietavý vtáčik, ktorý by chcel byť raz tým, potom druhým. Ale najlepšie je si vybrať jedno a tomu sa aj naplno venovať. No a preto, aby som nesklamala ocka, sa možno raz predsa stanem lekárkou a snáď popri tom budem aj hrať na husle. A to bude ako môj koníček. Ale nad tým ešte popremýšľam.

Najlepšie je byť tým, čo nás bude baviť a hlavne robiť svoju prácu najlepšie, ako len

Michaela Surdeníková

celkom inak. Odpoveď by bola, že chcem byť učiteľkou. Chcem, aby som deťom odovzdávala vedomosti. Milujem deti a toto povolanie je poslanie, ktoré musí človeka naplňať. Chcem, aby som aj ja motivovala iných ľudí, aby na sebe pracovali, aby chceli spoznávať nové veci, ľudí a myšlienky ľudí, ktorí niečo v živote dokázali. Preto sa začínam viac učiť a musím pracovať na tom, aby som dosiahla svoj cieľ. Nie je to len tak učiť deti. Deti treba poznať, vedieť ako ich zaujať a prebudiť ich lásku k učeniu. A predovšetkým je potrebné je ich mať rád. Sú to krehké stvorenia, ktoré sa výchovou a učením formujú.

Pre mňa je vybrať si zamestnanie veľmi dôležité. A myslím si, že v mojom živote sa ešte mnoho zmení a možno sa zmení aj moje terajšie rozhodnutie.

95 rokov od úmrtia Pavla Országha Hviezdoslava

8. novembra 2016 uplynulo už 95 rokov od úmrtia jedného z našich najvýznamnejších slovenských básnikov, prekladateľov i dramatikov Pavla Országha Hviezdoslava. Narodil sa 2. februára 1849 vo Vyšnom Kubíne na Orave a zomrel v Dolnom Kubíne 8. novembra 1921.

Po gymnaziálnych štúdiách v Miškovci a Kežmarku, kde zmaturoval roku 1870, študoval na Právnickej akadémii v Prešove. Prax advokátskeho pomocníka a kociumenta pred advokátskymi skúškami (v Budapešti 1875) absolvoval v Turčianskom Svätom Martine, Dolnom Kubíne a v Senici (1874-1875).

Pavol Országh Hviezdoslav

Pozdravoval hory lesy z celej duše
Ako naozajstný realista.
Videl život tých, o ktorých písal.
Overoval si pravdu zmyslami.
Letorostami spomína na otca matku,
Oravu zasa v svojej prvotine.
Rad dával z úprimnosti duše.
Steskami rekapituluje svoj život,
Z ktorého vyžarovala láska k rodine
A predovšetkým k oravskému ľudu.
Gábor Vlkolinský, Ežo Vlkolinský,

Hájnikova žena -
Hviezdne diela skutočnej reality.
V sonetoch vzťah k Bohu vyjadroval
I nezabudol na
Zuzanku Hraškovie,
Dievčatko bez matky.
On sám blúdil maďarskou cestou.
Stíhol sa vrátiť späť aj kvôli
Láske k matke, k otcovi.
A predovšetkým mal silu
Vetra potrestať zlo.

Centráčik

Spoznávali sme minulosť regiónu

Základom našej kultúrnej identity je tradičná ľudová kultúra. Túto kultúru vytvorili naši predkovia a dodnes sa k nej vraciame.

V rámci vyučovania občianskej náuky sme navštívili NM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku. Prostredníctvom výkladu aj v priebehu prehliadky sme spoznávali prírodno-klimatické pomery regiónu, osídlenie, hospodárstvo, štátnu správu, sociálny, národnostný a kultúrny vývoj nášho etnika od najstarších čias až po súčasnosť. Stretli sme sa s pôvodnou prírodou, mamutími klami, staroslovanskou mytológiou, obdobím feudalizmu, rukopismi evanjelia, maketou Makovického hradu, zbojníckymi zbraňami, expozíciou ľudových krojov, šlabikárom Alexandra Duchnoviča, expozíciami prvej svetovej vojny a medzivojnovým obdobím. Pozreli sme si aj dokumentárny film o premene regiónu po 2. svetovej vojne.

Návšteva a prehliadka múzea nám pomôže pestovať a rozvíjať vzťah k tradičnému ľudovému umeniu a uchovávať kultúrne dedičstvo našich predkov.

6.AZ

Prišla jeseň bohatá

Po horúcom lete prichádza pestrofarebná jeseň. Dni tancujúcich listov.

Ako prvé oznamujú, že prichádza jeseň, lastovičky, ktoré si spievajú pesničku pred odletom. Príroda sa pripravuje na chvíľu oddychu. S príchodom jesene sa mení celá príroda. Listy sa zo zelenej farby prefarbia na oranžovú, potom červenú a nakoniec odpadnú a vytvoria farebný koberec. Pavúčky splietajú pavučiny. Ani si neuvedomujeme, aká je pre nás jeseň dôležitá. Všetko naše úsilie bude odmenené bohatstvom. Bohatstvom plodov ovocia a zeleniny.

Pomedzi ulice a stromy fúka vietor, pri ktorom zoskakujú listy zo stromov. Slniečko sa na nás zubato usmieva. Pre deti začína obdobie púšťania ich farebných kamarátov - šarkanov. Zvieratá sa pripravujú na dlhú zimu a zbierajú zásoby. Nielen zvieratá, ale aj ľudia sa pripravujú na zimu tým, že vyťahujú teplejšie oblečenie.

Jeseň je jedno z najkrajších období. Prichádza pomaly, ale isto preberá moc nad krajinou.

Beznádej

Počujem iba tlkot
svojho srdca
Nevládzem bežať
ale nemôžem ani ostať
Zamotávam sa v sieti sĺz
Môj osud visí na vlásku
Klesám a padám
zamotávam sa v pascách
beznádejného života
No vábi ma nová šanca
nestratiť odvahu a túžbu
pri prekážkach a problémoch
na dosiahnutie svojich snov

Diana Jancurová

Nádej

Prichádza nová šanca
nový začiatok dňa
nové dobrodružstvá a zážitky
Nechcem sa už strácať
vo farbách dúhy
Chcem len slobodne letieť
a dotýkať sa hviezd

Diana Jancurová

Soňa Cimbalová

Láska

Láska je záhradou milovania,
v ktorej začuješ smiech detí,
kde hrajú tie najkrajšie melódie
a motýľ okolo nich letí.

Vtáčiky tu krásne spievajú
a cvrčky im vyhrávajú.
Tu, v záhrade milovania,
sa deti nikdy neporania.

Dieťa je usmievavé slniečko,
ktoré vždy rozveselí.
Pohľad mu jeho zlaté vlásy
a uvidíš, že je plné lásky.

Vezmi si jeho rúčku do svojich dlaní
a pocítiš vôňu lásky,
ktorá je jemná ako pramienky zlatovlásky,
a tak ži iba z najčistejšej lásky.

Michaela Surdeníková

Jeseň očami šiestakov

Jeseň

Listy tancujú,
prírodu maľujú.
Potok spieva,
do doliny sa vlieva.
Lúka sa už nesmeje,
nebo dážd' na ňu leje.

Iveta Jurková

Vietor

Vetríček maličký,
pohľad' mi ručičky,
nech sú vždy teplé
ako z rukavičky.

Vetrisko, chlapčisko,
Kade hvízdaš?
Počuť tvoje krásne piesne
až na močarisko.

Petra Pásztorová

Jeseň je plné farieb. Dlhé horúce letné dni sa skrátili a zostali chladné. Zo zelených listov na strome sa stali farebné machule pod ním. Jesenná rovnodennosť nastáva v rôznych dňoch. Niekedy je 22. a niekedy 23. septembra. V roku 1931 pripadla rovnodennosť na 24. septembra. Je to preto, že sa gregoriánsky kalendár nemusí zhodovať s postavením Zeme na obežnej dráhe. Rovnodennosť pripadne na 24. septembra najbližšie až v roku 2303.

Ľudia, ktorí žijú na rovníku, alebo v jeho oblasti, nikdy nezažijú jeseň.

Centráčik

Vetrík

Vetríček maličký,
pohľad' vetvičky!
Pohľad' ich ráno,
veď ich nie je málo.

Vetrisko, chlapčisko,
kade lietaš?
Veď si svoje vlásky pozapletáš.
Rozmotáš ich vánkom
pred večerným spánkom.

Diana Feckaninová

Jeseň

Odišlo leto, prišla jeseň.
Stromy sa zobliekajú
zo svojich šiat.

Lístie si tancuje v povetrí
a chce sa hrať s vetrom.

Slnko sa maliarom stalo,
prírodu farbami vymaľovalo.
Už mu nie je tak teplo,
preto si svetrik oblieklo.

Filip Vygoda

Európa oslávi Vianoce po slovensky

O mesiac sa všetci budeme tešiť na Vianoce a v izbách našich domácností sa rozsvieti vianočný stromček. **Jedna statná slovenská jedľa z malokarpatských slovenských lesov bude žiarit' na námestí v Bruseli.** Bude pripomínať slovenské

predsedníctvo v Rade Európskej únie. Jedľa je vysoká 22 metrov a pochádza z Horných Orešian pri Trnave. Bruselské námestie stromček rozžiari 25. novembra

Ako slávime Vianoce my?

Štedrý deň je jeden z najkrajších dní v celom roku. Okrem neopakovateľných chvíľ, strávených v kruhu najbližších, je tento deň spájaný rúskom tajomnosti. S týmto dňom sa spájajú mystické tradície a zvyky. Na štedrovečernom stole nemôžu chýbať niektoré dôležité drobnosti, pretože z ich neprítomnosti by mohli plynúť po celý nasledujúci rok a pre celú rodinu negatíva. Na čo mnohé domácnosti nezabúdajú a majú poruke?

Šupiny z kapra alebo kôpku peňazí – vložili sa pod obrus na štedrovečernom stole a mali zabezpečiť, aby sa peniaze v rodine počas budúceho roka rozmnožili.

Cesnak – symbol zdravia a jeden z najúčinnějších prírodných liekov mal zabezpečovať pevné zdravie celej rodine.

Med – tento tradičný sladký produkt mal zabezpečiť dobrotu, hojnosť a príjemnosť. Mnoho rodín si ešte pred štedrou večerou robí z medu krížik na čelo, čo symbolizuje požehnanie v spojitosti s dobrotou.

Jablko – z misy ovocia sa náhodne vybralo jedno jablčko, ktoré sa vždy po

večeri rozkrojilo priečne na polovicu. Ak bol jadrovník v tvare hviezdy, znamenalo to pre rodinu šťastie a zdravie, no ak bol jadrovník v tvare kríža, rodinu podľa tradície čakala choroba, alebo dokonca smrť. Jablčko sa potom rozkrojilo na toľko kúskov, koľko členov rodiny bolo pri stole, čo malo symbolizovať ucelenosť rodiny.

Modlitba – aspoň raz v roku sa podľa tradície malo poďakovať za jedlo, ktoré máme a spoločne sa pomodliť.

Orechy – počas štedrej večere nemôžu na stole chýbať ani orechy, ktoré sa po nej nahádzu do každého kúta v príbytku, aby bola v dome rovnaká hojnosť aj počas celého roka.

Jeden tanier navyše – ďalší zo zvykov, ktorý dodržiava veľa ľudí. Podľa starej zvyklosti by sa mal totiž jeden tanier prestrieť aj pre náhodného hosťa. Jedná sa o symbol milosrdenstva a pomoci.

Čo vieme o krstných menách?

Krstné mená. Je ich množstvo. Je však ťažké povedať, čo sú to krstné mená alebo kedy vznikli. No vieme, že vznikli už v dávnej minulosti a odvtedy sa toho mnoho zmenilo.

Ako mnohé konáre stromu pochádzajú z jedného kmeňa, tak aj mnohé krstné mená pochádzajú z jedného kmeňa. Už v minulosti sa dávali novonarodeným deťom mená kvôli pomenovaniu členov rodiny. Sú dôležité aj preto, aby sme vedeli, ako koho osloviť. Aby sme nemuseli na seba volať „hej, ty“ a podobne. Zo začiatku sa dávali iba prirodzené, jednoduché mená. Väčšinou sa chlapcom dávali mená po otcovi a niekedy aj po starom otcovi. Preto na rozlíšenie či ide o otca alebo syna sa používalo „starší alebo mladší“. Nuž, veľká je sila zvyku. Preto sa aj niekedy dávali dievčatám mená po matke. Postupom času pribúdali nové, zvláštnejšie mená.

Tie sa k nám dostali z cudzích krajín. Aby bol prehľad o tom, koľko a aké mená už sú, ľudia vymysleli kalendár.

Slúži nám na prehľad mien, ale aj na dni, kedy nositelia daného mena slávia svoj deň. V súčasnosti sa už používajú veľmi extrémne mená. Už sa nedávajú mená po matke a otcovi alebo starých rodičoch. Používajú sa už z televíznych seriálov, rozprávok a od mien slávnych osobností. Bolo by dosť čudné, ak by sa niekto, koho poznáme, volal Ruženka alebo Kleopatra. Aspoň pre mňa. Ale každý má na to svoj vlastný názor. Módnym trendom súčasnosti je dávanie dvoch krstných mien. Myslím si, že to je všetko o zvyku. Veď nie nadarmo sa vraví, že „zvyk je železná košeľa“.

No všetko však prichádza s novou dobou, novými ľuďmi, novým chápaním a rozumom.

Diana Jancurová

Neistota

Tvár vyrytá do zeme,
zakrytá závojom,
sa stráca v hlase vetra.
Na hladine zurčiaceho prameňa,
slniečny lúč vryl do kameňa,
tvár malého dieťaťa.
Krehkosť kvetiny ovplyvňuje,
vánok, ktorý pomaly fúkne,
a my spadneme ako domino.

Lívia Kuriplachová

Netradičné básnické formy

Tvorivé písanie predstavuje súbor aktivít, ktoré podnecujú využívať jazyk tvorivo a nabádajú tvorcu odhaľovať vlastnú tvorivosť tým, že vyžadujú zapojiť do aktivity celú osobnosť, jej skúsenosti,

emócie predstavivosť i obrazotvornosť. Takýmito netradičnými básnickými útvarmi sú: **akrostich, cinquain, haiku, kaligram, tanka.**

Akrostich (gr. akros = krajný; stichos = verš) je báseň, v ktorej začiatkové písmená (slabiky) veršov (strof) čítané zhora nadol vytvárajú slovo, skupinu slov alebo vetu. Najznámejšou a najpoužívanejšou podobou akrostichu je tzv. pravý akrostich, v ktorom

zhora nadol čítame meno (môže ísť o krstné meno, priezvisko). Vhodné na pozitívne vnímanie vlastnej osoby, sebaocenenie, rozvíjanie slovnej zásoby, ale aj na charakteristiku inej osoby, ľudí a pod.

Priateľ

Pomôže ti nájsť
Rozumné riešenie
Intríg
A pozná
Tajné
Emocionálne
Ľudské
Stránky
Tvojho života
Viac ako
Obdivovateľ

Simona Siroková

Utečenci

Utekajú
Temnou
Evidentne
Čiernou
Existujúcou
Nádejnou
Cestou
Ilúzie

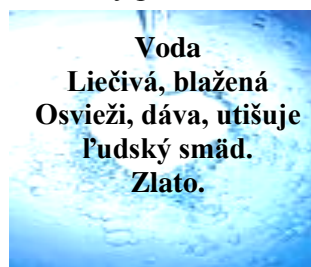
Kristína Drotárová

Cinquain (čítaj *senkén*) je básnická forma. Pomenovanie pochádza z francúzštiny, je odvodené od slova päť a značí „päťicu“,

súbor piatich prvkov“. Učí nás vyjadrovať sa stručne, jasne, hutne, k veci.

Šablóna na cinquain

1. verš – Podmet
2. verš – Prívlastok, prívlastok (vyjadrený prídavným menom, zhodn ý)
3. verš – Tri prísudky (slovesné nerozvité holé)
4. verš – kompozícia predmetová resp. príslovkového určenia
5. verš – „metamorfovaný“ metaforovaný podmet z 1 verša

Zahviezdili v súťažiach

Lívia Kuriplachová, 8.AZ v súťaži Škultétyho rečňovanky - 2. miesto

Gerbócova literátka Snina -

Kristína Drotárová, 9.AZ v súťaži Literárne Topoľčany - 3. miesto

Petržalské súzvuky Ferka Urbánka - 2. miesto

Ihnátove Hanušovce 2016 - ČU

Petra Pásztorová, 6.AZ v súťaži Petržalské súzvuky Ferka Urbánka - 2. miesto

Diana Feckaninová, 6.AZ v súťaži Petržalské súzvuky Ferka Urbánka - 3. miesto

Soňa Cimbalová, 8.AZ - Čestné uznanie v súťaži Ihnátove Hanušovce 2016

Gerbócova literátka Snina –

Jesenná fantázia z plodov zeme 2016

I. kategória /Aranžované práce

1.miesto - Sklenené dózy (S. Pásztorová, N. Hajduková, V. Kost'ová, K. Vygodová)

1.miesto - Kytica vo farbách jesennej prírody (kolektívna práca detí ŠKD)

II. kategória/Aranžované práce

3. miesto: Dekorácia z tekvic (kolektívna práca žiakov 5.AZ a 6. AZ)

2. miesto dievčatá - Okresné kolo vo futbale COCA COLA CUP žiačok ZŠ

3. miesto chlapci - Okresné kolo v stolnom tenise žiakov ZŠ

Blahoželáme
Blahoželáme

ZŠ Spojenej školy
ZŠ Spojenej školy
pripravuje

**Časopis Centráčik pripravili a vydali žiaci Literárneho krúžku Centráčik,
zložka Základná škola vo Svidníku**

Šéfredaktor: **Kristína Drotárová**
Zástupca šéfredaktora: Diana Jancurová
Redaktori: Soňa Cimbalová
Lívia Kuriplachová
Simona Siroková
Martina Suchaničová
Viktória Paligová

Prispievateľ: Michaela Surdeníková
Laura Hibel'ová

Adresa: **Spojená škola, ZŠ**
Centrálňa 464
089 01 Svidník

E-mail: zakladna@spojenaskolask.sk, tel.: 054/788 2042, mobil: 0911 750 314
0903625471

Informácie: www.spojenaskolask.sk

**Časopis Centráčik vychádza od školského roku 2002/2003 ako občasník
pod vedením Mgr. Anny Lažovej**

